

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

A Participation of People in Development Planning in Phromburi Municipality, Singhaburi Province

ดร.ณัฐวัฒน์ สิริพรวิวัฒน์ *

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และอาชีพ และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 23 ชุมชนซึ่งได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 375 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .89 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี อยู่ในระดับน้อยทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ

2. ประชาชนของเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีที่มี เพศ วุฒิการศึกษา อายุ และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ควรจัดทำแผนพัฒนาเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมอาชีพ และรายได้ให้กับประชาชนให้ครบวงจรทั้งแหล่งผลิตและแหล่งขายสินค้า และเทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของตนเองโดยการจัดทำแผนพัฒนาร่วมกันตั้งแต่ในระดับชุมชน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การจัดทำแผนพัฒนา, เทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

Abstract

The purposes of this research were 1) to study a participation of people in development planning in Phromburi Municipality, Singhaburi Province, 2) to compare an opinion towards a participation of people in development planning in Phromburi Municipality, Singhaburi Province as classified by gender, age, education and occupation, and 3) to define problem and suggestion of people regarding participation of people in development planning in Phromburi Municipality, Singhaburi Province. Quantitative data were derived from the people residing in Phromburi Municipality, Singhaburi Province with the total of 23 communities and the total number of 375 respondents obtained from Krejcie & Morgan sampling table by using the simple random sampling technique. The research instrument was a rating scale questionnaire with

* อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

reliability of .89. The statistics used for data analyses were percentage, mean, standard deviation, t-test and F test (One-way ANOVA).

The findings were found that:

1. Overall aspects of the participation of people in development planning in Phromburi Municipality, Singhaburi Province were at the low level. When classified by aspects, the low mean score were found for all 4 aspects which were aspect of beneficial participation, decision making participation, operational participation, and evaluative participation.

2. There were no significant difference of the opinions regarding to a participation of people in development planning in Phromburi Municipality, Singhaburi Province by demographic factors in all cases.

3. Suggestion and recommendations was there shall be integrated and development plan for career promotion and income generating to the people from production to trading. The municipality should be giving an opportunity for people to participate in their local and community planning.

Keyword: Participation, Development Planning, Phromburi Municipality Singhaburi Province

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศในระยะเวลาที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ในช่วงเวลาที่จะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งระดับโลกและในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งโอกาสที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ ขณะที่ต้องคำนึงถึงภัยคุกคามและจุดแข็งที่ใช้ผลักดันการพัฒนาให้ก้าวหน้า รวมทั้งแก้จุดอ่อนที่มีอยู่ไม่ให้เป็นอุปสรรคการดำเนินงาน จึงจำเป็นต้องประเมินสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่จะมีผลต่อการพัฒนาประเทศในระยะต่อไปอย่างรอบคอบ พร้อมทั้งประเมินศักยภาพของประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่คนสังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนา

ประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย(สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554: 71)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจและมุ่งที่จะกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นโดยพิจารณาจากหมวด 4 หน้าที่ของชนชาวไทย หมวด 5 ว่าด้วยนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และหมวด 14 ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย เป็นการกำหนดนโยบายและหลักการสำคัญของรัฐในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดทิศทางการให้ความสำคัญในการปกครองตนเอง โดยจะเห็นได้จากมาตรา 78 รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณสุขปศุสัตว์ สาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ และหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่นมาตรา 281 ภายใต้บังคับมาตรา 1 รัฐต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่ท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2546) ปัจจัยที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็งคือการพัฒนาของชุมชนเป็นจุดหมายปลายทางของการพัฒนาในทศวรรษใหม่ในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างให้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความเข้มแข็ง มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการเป็นผู้นำพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้ชาวบ้านอยู่ดีกินดี พึ่งตนเองได้ ทุกคนต้องร่วมมือกันมีความเสียสละ มีความรับผิดชอบมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความสามารถ เปิดโอกาสให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีความสอดคล้องกับพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (สถาบันพระปกเกล้า. 2545: 9) เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นที่ว่า “ข้าพเจ้าเห็นว่าสิทธิเลือกตั้งของประชาชนควรจะเริ่มต้นที่การปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาล ข้าพเจ้าเชื่อว่าประชาชนควรมีสิทธิมีเสียงในกิจการของท้องถิ่น เรากำลังพยายามให้การศึกษาเรื่องนี้แก่เขา ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการผิดพลาดถ้าเราจะมีกรปกครองระบบรัฐสภาก่อนที่ประชาชนจะมีโอกาสเรียนรู้และมีประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับการใช้สิทธิเลือกตั้งในกิจการปกครองท้องถิ่น”

ฉะนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดโดยเฉพาะองค์กรระดับตำบล (โกวิทย์ พวงงาม, 2544: 281) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) คือหน่วยงานของรัฐที่มีการดำเนินงานเป็นอิสระจากส่วนกลางทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการต่างๆ ในท้องถิ่นของตน โดยผู้บริหารอปท. ก็เป็นคนในท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งการที่รัฐยอมให้อปท. ดำเนินงานได้อย่างมีอิสระหมายถึงความถึงรัฐกระจายอำนาจลงสู่ระดับท้องถิ่น จะช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจรัฐดูแลตนเองมากขึ้น และถือเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายของรัฐ (ปริญดา สุลีสถิต, 2556: ออนไลน์).

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับเทศบาลตำบลเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นตามนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาลเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งในระดับพื้นฐานได้มีอำนาจในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยเป็นการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้และเข้าใจถึงวิธีการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งหลักการสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย การจัดให้มีการเลือกตั้งเพื่อให้คนในท้องถิ่นนั้นมีโอกาสเข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนในการปกครองตนเอง มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานเทศบาล 2 องค์กรคือ สภาเทศบาล และคณะเทศมนตรี ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารตามลำดับ มีเขตพื้นที่ในการบริหารและความรับผิดชอบตามที่มีอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้มีสภาพนิติบุคคล (Juristic person) มีรายได้ มีอำนาจในการจัดทำงบประมาณ และมีความอิสระในการปกครองตนเอง (Autonomy) แต่จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมหรือการกำกับดูแลของรัฐ รวมทั้งเป็นสถาบันทางการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่น และจะต้องได้รับการสนับสนุนรวมทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นนั้น องค์กรบริหารเทศบาลตำบลจึงมีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน องค์กรบริหารเทศบาลตำบลจึงเป็นองค์กรที่สะท้อนให้เห็นถึงความ

พยายามของรัฐบาลที่จะกระจายอำนาจลงสู่หน่วยการบริหารระดับตำบลตามกระแสความต้องการของสังคมประชาธิปไตยในปัจจุบัน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานผ่านผู้แทนของตนเองเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมในชุมชนของตนเอง ความเป็นชุมชนมีความหลากหลาย มีปัญหาแตกต่างกันไป บางส่วนมีสภาพอ่อนแอไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ขาดทิศทางการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพสังคมและการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงจำเป็นต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานให้ประชาชนมีศักยภาพแก้ไขปัญหาของชุมชน การปกป้องสิทธิของชุมชนโดยการร่วมกันคิดร่วมกันทำอย่างมีระบบ ซึ่งจะทำให้เกิดเป็นรูปธรรมได้นั้นจะต้องมีการส่งเสริมให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2541: 22)

การปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น รัฐธรรมนูญได้เพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังจะเห็นได้จากมาตรา 287 ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวไว้ด้วย การพัฒนาท้องถิ่นจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2546)

นับแต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 เป็นต้นมาบทบาทอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนและความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ (สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2547) นอกจากนี้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้มีองค์กรรับผิดชอบใน

การจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ท้องถิ่น ตลอดจนรายได้ของท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดรูปแบบการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระมากขึ้น นอกจากกฎหมายทั้งสองฉบับแล้วยังมีกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 ทำให้เห็นได้ว่าการกำหนดตัวบทกฎหมายและกลไกทางกฎหมายเพื่อให้การกระจายอำนาจเป็นไปอย่างโปร่งใส และสามารถถูกตรวจสอบจากประชาชนและองค์กรต่างๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคหลังรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้ จึงมีบทบาทอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวาง โดยมีเพียงจะมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังคงขยายบทบาทหน้าที่ออกไปรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วย และเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาคมท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 30(4) (สมคิด เลิศไพฑูรย์. 2543) และแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้อ 5.2 (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2543: 4) กำหนดให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้ของรัฐทั้งหมดภายในปี 2544 และไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของรายได้ของรัฐทั้งหมดภายในปี 2549 จึงมีความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรรายได้ทั้งที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองและรายได้ที่รัฐบาลจัดสรรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์

สูงสุดและมีความโปร่งใสมากที่สุด การวางแผนถือเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวโดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรเหล่านั้นให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่กำหนดให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในเวลาที่กำหนด มีการควบคุมติดตามวัดและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผนแผนงาน และโครงการนั้น จะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใส และพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและประชาคม จะเห็นได้ว่าเทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะ และต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด การที่เทศบาลตำบลจะดำเนินการพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุดและมีความยั่งยืนมากที่สุดจำเป็นอย่างยิ่งที่เทศบาลตำบลต้องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา และประชาชนควรได้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล และปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีมีเรื่องใดบ้างจากที่กล่าวมาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะทำการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และผลการวิจัยนี้จะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และอาชีพ
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

จัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 375 คน ซึ่งได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) หลังจากนั้น ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. พื้นที่ที่วิจัยเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้นคุณลักษณะส่วนบุคคลของประชาชน ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา อายุ และอาชีพ

3.2 ตัวแปรตามการวิจัยนี้ เป็นความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ซึ่งมี 4 ด้านได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดความเจริญเติบโตองงามและดีขึ้นจนเป็นที่พึงพอใจ

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านทุ่ม ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การตัดสินใจ การเข้าร่วมดำเนินการ การร่วมรับผลประโยชน์ และการร่วมในการประเมินผล อย่างเป็นทางการจากกิจกรรมนั้นๆ

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจการค้นหาคำความต้องการ กำหนดทางเลือก การประเมินทางเลือก การตัดสินใจเลือกทางเลือก และการวางแผนเพื่อนำทางเลือกการพัฒนาสู่ภาคปฏิบัติ

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน และการมีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือผลที่เกิดกับประชาชน ผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนา

การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมผลประโยชน์ด้านวัตถุประสงค์ความต้องการขั้นพื้นฐาน ผลประโยชน์ด้านสังคม คุณภาพชีวิต คุณภาพของบริการความพึงพอใจ และผลประโยชน์ด้านบุคคล ความรู้สึกในคุณค่าในตนเอง พลังอำนาจทางการเมือง ความรู้สึกกว่าประชาชนมีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในตรวจสอบงบประมาณ การแสดงความคิดเห็นความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ การให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงในการกำหนดนโยบายวางแผนโครงการกิจกรรมการพัฒนา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบสภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

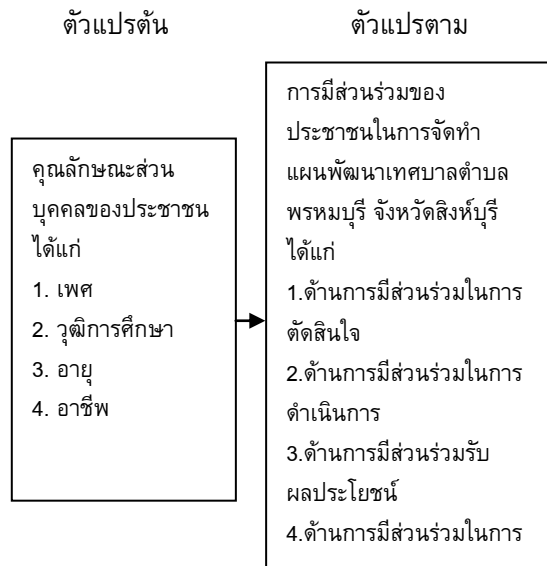
2. การวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อเสนอแนะที่สำคัญสามารถใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

3. เพื่อที่จะให้เทศบาลต่างๆ ได้นำไปเป็นกรณีศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลอันจะทำให้เกิดการพัฒนาและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบล ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้าน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ประชาชนในเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ที่มีเพศวุฒิการศึกษาอายุและอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกัน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำนวน 5 ข้อ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำนวน 5 ข้อ รวมจำนวน 20 ข้อ

เป็นคำถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาโดยเฉพาะแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. ทำการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index) พบว่าทุกข้อคำถามมีค่าตามเกณฑ์คือมีค่าอยู่ระหว่าง 0.8-1. หลังจากนั้นพิจารณาปรับข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและพัฒนารูปแบบของเครื่องมือเพื่อให้เหมาะสมในการใช้ เข้าใจง่าย และสะดวกในการตอบ

4. คุณภาพด้านความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยนำไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 30 คนตอบแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามในส่วนที่เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่ามาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha- Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .89

5. แบบนำเสนอที่ผ่านการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามจนถูกต้องสมบูรณ์แล้วจัดพิมพ์และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำการติดต่อกับ นายกเทศบาล ตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยลงพื้นที่ในทั้ง 23 ชุมชน ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนพร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดและความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถามนี้จนเป็นที่เข้าใจ

3. เมื่อประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีตอบแบบสอบถามแล้วเสร็จผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 369 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยนำค่าสถิติที่ได้มาอธิบายแล้วเสนอในรูปแบบตารางจากการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. ข้อมูลคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติแบบพรรณนา (Descriptive Statistics) ในรูปการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลที่เป็นคุณลักษณะส่วนบุคคลของประชากร

2. ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการตอบชุดคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) จากนั้นจึงปรับค่าให้อยู่ในระดับช่วง (Interval Scale) ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติแบบพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test และ F test (One-way ANOVA)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแล้ว ผู้วิจัยนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ประมวลผลทางสถิติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เป็นคำถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) กำหนดเป็น 5 ระดับ ดังนี้ 5 คะแนน กำหนดให้ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด 4 คะแนน กำหนดให้ระดับการมีส่วนร่วมมาก 3 คะแนน กำหนดให้ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง 2 คะแนน กำหนดให้ระดับการมีส่วนร่วมน้อย 1 คะแนน กำหนดให้ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้นใช้สูตรการคำนวณช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น (Best. 1981: 482) ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด}-\text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5} = 0.80 \text{ (เริ่มจากชั้นต่ำสุด)}$$

จากนั้นนำมาเทียบกับเกณฑ์ค่าคะแนนโดยกำหนดความหมาย ดังนี้

ค่าคะแนน 4.21-5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี มากที่สุด

ค่าคะแนน 3.41-4.20 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีมาก

ค่าคะแนน 2.61-3.40 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีปานกลาง

ค่าคะแนน 1.81-2.60 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีน้อย

ค่าคะแนน 1.00-1.80 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีเรียงลำดับความถี่และคิดค่าร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ

1. สถิติที่ใช้ในการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ที่คำนวณตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐานได้แก่ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.2 สถิติเพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test (Independent Sample)

2.3 F test (One-way ANOVA)

3. วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ใช้การเรียงลำดับความถี่ และคิดค่าร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุป ได้ดังนี้

1. ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีวุฒิการศึกษาประถมศึกษา มีอายุ 18-25 ปี และมีอาชีพเกษตรกร

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

การมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1.71	.69	น้อย
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	1.62	.71	น้อย
ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	1.75	.71	น้อย
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1.54	.76	น้อย
รวม	1.65	.71	น้อย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี อยู่ในระดับน้อยทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 1.75$) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 1.71$) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 1.62$) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 1.54$) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ที่มีเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาไม่แตกต่างกัน ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ชาย (n = 204)		หญิง (n = 165)		t	p-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1.79	1.117	1.72	1.178	1.416	.712
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	1.63	1.178	1.60	1.111	.717	.817
3. ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	1.71	1.168	1.64	1.117	.747	.408
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1.71	1.168	1.65	1.117	.747	.408
รวม	1.71	1.158	1.65	1.117	1.114	.520

4. ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีพบว่าประชาชนมีปัญหา คือไม่มีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนให้ครบวงจรตั้งแต่แหล่งผลิตและแหล่งขายสินค้า และยังมีข้อเสนอว่าเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของตนเองโดยการจัดทำแผนพัฒนาร่วมกันตั้งแต่ในระดับชุมชน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี อยู่ในระดับน้อยทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ จากความคิดเห็นในภาพรวมพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อย ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ยังขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมืองขาดความสนใจในข่าวสารและความสนใจทางการเมือง และเป็นไปได้ที่ประชาชนในชุมชนไม่สนใจที่จะเข้ามาส่วนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโดยเฉพาะเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องหรือส่งผลกระทบต่อตนเอง ประชาชนคิดว่าตัวเองไม่สำคัญ ไม่ใช่หน้าที่ ไม่มีเวลา เสียเวลาและโอกาสการประกอบอาชีพ ในภาพรวมการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนายังมิได้เกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัติ สอดคล้องกับปัทมา สุภกาบัง (2556: 1-4) ได้ทำการศึกษาทบทวนบทเรียนการใช้สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในช่วงเวลาสิบปีที่ผ่านมาพบว่า แม้รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดมีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชนดังกล่าวมาแล้วข้างต้นก็ตาม ในการบังคับใช้นั้นมีปัญหาอุปสรรคที่ทำให้สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่อาจเกิดขึ้นได้จริงในทางปฏิบัติ โดยที่พอประมวลสรุปปัญหาอุปสรรคได้ดังนี้ 1) ยังขาดกฎหมายลูกออกมารองรับหลักการของรัฐธรรมนูญ ทำให้ประชาชนไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและไม่ได้เข้ามีส่วนร่วมตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด 2) กฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ซึ่งออกมามักบังคับใช้ก่อนรัฐธรรมนูญขาดความสอดคล้องกับ

เจตนารมณ์และหลักการของรัฐธรรมนูญ 3) การปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีข้อจำกัดหรือเงื่อนไข และขาดความชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน แม้ว่าประชาชนจะอ้างอิงหลักการตามรัฐธรรมนูญแต่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐยังคงยึดข้อกฎหมายซึ่งบังคับใช้มาก่อนรัฐธรรมนูญทำให้สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชนมีข้อจำกัดและเงื่อนไขที่ไม่อาจบรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้ 4) การขาดข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน โดยที่ภาคประชาชนพยายามเรียกร้องสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ในขณะที่ภาครัฐมักจะอ้างความถูกต้องชอบธรรมในการใช้อำนาจตามกฎหมายกฎระเบียบ ซึ่งยังมีได้พัฒนาปรับปรุงให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และ 5) ทิศนคติและค่านิยมที่แตกต่างกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและภาคประชาชนทำให้มีการใช้และตีความ “การมีส่วนร่วม” ในมิติที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของถวิลวดี บุรีกุล; และคณะ (2547) เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและความคิดเห็นต่อการทำงานของรัฐบาลและองค์กรอิสระ ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเรียงตามลำดับความสำคัญได้แก่ ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการอาศัยอยู่ในเขตเมือง-ชนบท สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ข่าวสารและความสนใจทางการเมือง ความเชื่อมั่นต่อองค์กรอิสระ และประสิทธิภาพทางการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของบรรดักดิ์ อูวรรณโณ; และคณะ (2552: 116-117) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ที่พบว่าแม้กระแส “การปฏิรูปการเมือง” จะทำให้ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญฉบับที่ถูกเรียกขานกันโดยทั่วไปว่าเป็น “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน” คือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 บังคับใช้มาเป็นเวลาเกือบ 10 ปี แต่ในความเป็นจริงแล้วเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญซึ่งต้องการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐนั้นยังมิได้เกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัติ ไม่สอดคล้องกับ

แนวคิดของโคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen; & Uphoff. 1981: 6) ที่กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนหมายถึง การที่สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร 2) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรรัตน์ ศิริกาญจน์วงศ์ (2551) วิจัยเรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลโดยรวมและเป็นรายชั้น 2 ชั้น คือ ชั้นการลงทุน และการปฏิบัติงาน และชั้นการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของเจนจิรา สุคำภา (2547: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนได้ร่วมเป็นกรรมการฝ่ายต่างๆในการดำเนินงานทางพัสดุ น้อยที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสถียรณภัส ศรีระมย์ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อยและไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กริชกมล เหล่าอรระ (2550) วิจัยเรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลหัวขวางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลตำบลหัวขวางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการเปรียบเทียบประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ที่มีเพศ วุฒิ การศึกษา อายุและอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาไม่แตกต่างกัน ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเทศบาลตำบลพรหมบุรี

จังหวัดสิงห์บุรี ยังไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเท่าที่ควร ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมค้นหาปัญหา/ความต้องการ ขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรม ขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และขาดการมีส่วนร่วมในการติดตามผล และประเมินผล อีกทั้งแผนงานต่างๆ ของเทศบาลตำบลเมื่อดำเนินการไปแล้วประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร จึงมีผลให้ประชาชนไม่ให้เป็น เพศ วุฒิการศึกษา อายุและอาชีพ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพรหมณี แสงโยธา (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า เมื่อศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกประชาคมที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกประชาคมหมู่บ้าน เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, รายได้, อาชีพ และตำแหน่งบทบาทหน้าที่ ที่แตกต่างกันกับ ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมในการค้นหาปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามประเมินผล พบว่า ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยยศ ทะไกรราช (2547) วิจัยเรื่องระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ประชาคมหมู่บ้านเพศชายและเพศหญิงเห็นว่าประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของน้ำฝน สมศรีนวล (2547) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาคมตำบลในการดำเนินกิจการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานเขตพื้นที่อำเภอนางรององค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกประชาคมตำบลที่มีความแตกต่างกันในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการดำเนินกิจการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจู่ไร

ลักษณะ จิตรสบาย (2548) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน กรณีศึกษาตำบลเป่า อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีความแตกต่างกันในด้าน อายุ เพศ สถานภาพสมรส การศึกษา ตำแหน่ง รายได้ อาชีพ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านโครงสร้างพื้นฐานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ ศิริกาญจนวงศ์ (2551) วิจัยเรื่องการศึกษาร่วมกันของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวริษฐา อติธรรมย์ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นบุคลากร สังกัดประเภทสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. จากผลการวิจัยยังพบว่า ประชาชนมีปัญหา คือไม่มีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนให้ครบวงจร ตั้งแต่แหล่งผลิตและแหล่งขายสินค้า และยังมีข้อเสนอว่า เทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของตนเองโดยการจัดทำแผนพัฒนามาร่วมกันตั้งแต่ในระดับชุมชน จากปัญหาและข้อเสนอแนะดังกล่าว เทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีจึงควรให้ความรู้แก่ประชาชนให้เห็นความสำคัญในการจัดทำแผน ก่อนจัดทำแผนพัฒนาควรมีการประชุมปรึกษาหารือกับประชาชนทราบโดยทั่วถึงกัน เพื่อชี้แจงให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วม ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนดังข้อเสนอจากงานวิจัยของธัญพร เรื่องภัทรโชค (2553) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อทอง อำเภอบางระกาศ จังหวัดพิษณุโลก มีข้อเสนอแนะการบริหารจัดการดังนี้ 1) ผู้บริหารควรให้ความรู้แก่ประชาชนให้เห็นความสำคัญในการจัดทำแผนก่อน

จัดทำแผนพัฒนาสามปีควรมีการประชุมปรึกษาหารือกัน ประชุม เพื่อชี้แจงให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ซึ่งแผนพัฒนาสามปีที่ดีควรมาจากความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ ประชาชนที่ไม่เห็นด้วยจะไม่ให้ความสนับสนุน โครงการแผนงานต่าง ๆ หรืออาจคัดค้านทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ หรือมีปัญหาอุปสรรค ทำให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้าไม่สามารถแก้ไขปัญหาและสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ทันต่อเวลา 2) ผู้บริหารควรมีการประชุมปรึกษาหารือกับประชาชนทราบโดยทั่วถึงกันและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการขอความร่วมมือจากสมาชิก อบต. ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน เชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี การกำหนดสถานที่ควรเป็นสถานที่เหมาะสม สะดวกในการเดินทาง เพียงพอในการรองรับประชาชน และการกำหนดเวลาที่ประชาชนส่วนใหญ่ว่างจากการประกอบอาชีพ 3) ในการบริหารงานควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนเพื่อสร้างการยอมรับแก่ประชาชนเกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสอดคล้องกับเจตนารมณ์กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ผู้บริหาร อบต. ควรให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพในการมีส่วนร่วมทางการเมืองการบริหารพัฒนาท้องถิ่นทุกขั้นตอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. เทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแผนโครงการของชุมชนต่อที่ประชุมประชาคม
2. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล
3. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับงานด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน เช่น การส่งเสริม การฝึกหัดอาชีพ
4. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ความก้าวหน้าของโครงการ/ปัญหาและอุปสรรคของแผนพัฒนาเทศบาล

5. เทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ควรเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนให้ครบวงจรตั้งแต่แหล่งผลิตและแหล่งขายสินค้า

6. ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของตนเองโดยการจัดทำแผนพัฒนาร่วมกันตั้งแต่ในระดับชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยแนวทางการจัดโครงการส่งเสริมอาชีพและรายได้ของเทศบาลตำบล

2. ควรวิจัยการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

3. ควรวิจัยรูปแบบการจัดแผนพัฒนาในระดับชุมชน

4. ควรวิจัยการสร้างแรงจูงใจการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา เพื่อทราบว่ามีปัจจัยใดเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนเข้าร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา จะได้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป็นนโยบายสนับสนุนส่งเสริมแรงจูงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนามากยิ่งขึ้น

5. ควรวิจัยปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา เพราะทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารเทศบาลตำบลได้กำหนดเป็นนโยบายสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนามากยิ่งขึ้น

6. การวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ครั้งนี้ ไม่สามารถครอบคลุมการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ได้ทั้งหมด ดังนั้นจึงควรสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2546). แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2541). เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: บริษัทพิพิธการพิมพ์

กริชกมล เหล่าอรระคะ. (2550). บทบาทของเทศบาลตำบลหัวขวางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ไกวิทย์ พวงงาม. (2544). องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยปรับวิธิตัดเพิ่มความสามารถและพลังสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จุไรลักษณ์ จิตรสบาย. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเป่า อำเภอดงเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. เจริญ สุก้าภา. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอสองเนิน จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชัยยศ ทะไกรราช. (2547). ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ. (2547). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและความคิดเห็นต่อการทำงานของรัฐบาลและองค์การอิสระ. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.

- ธัญพร เรืองภัทรโชค. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อทองอำเภอบางระจางจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- น้ำฝน สมศรีนวล. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลในการดำเนินกิจการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานเขตพื้นที่อำเภอหางทององค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ; และคณะ. (2552). รายงานการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้าและมูลนิธิเอเซีย.
- ปริญญา สุลีสถิต. (2556). รู้จักองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2556, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/>
- ปัทมา สุภกาบัง. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทยในรอบทศวรรษที่ผ่านมา: สภาพปัญหาและความท้าทายในอนาคต. สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า.
- พรมณี แสงโยธา. (2553). การมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- วิรัชญา อติธรรมย์. (2555, กรกฎาคม-ธันวาคม). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. 1(1): 76-87.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2545). "การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย". วารสารพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น.
- เสถียรณภัส ศรีวรรณย์. (2559, กรกฎาคม-ธันวาคม). ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ของสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. 5(2): 65-77.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2543). การกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2543). แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ: สำนักงานช.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2547). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ: สำนักงานช.
- อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงศ์. (2551). การศึกษาร่วมกันของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ่อ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Best, John W. (1981). **Research in Education**. Englewood Cliff, New Jersey: Prentice- Hall.
- Cohen, J. M.; & Uphoff, N. T. (1981). **Rural Development Participation: Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation**. Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University.

Cronbach, Lee Joseph. (1970). **Essentials of Psychological Testing**. 3rded., New York: Harper and Row.

Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3): 607-610.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	ดร.ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒิ
ตำแหน่งงาน	1. รองนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตร์- มหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2549	นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ. 2551	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2556	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น จังหวัดกาญจนบุรี